

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοιζίδου, πολιτικός μηχανικός/ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοιζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός περιβάλλοντος, και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΙΤΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife. Για τις απόψεις/αξιολογήσεις σας στο akti@akti.org.cy, www.akti.org.cy

Αντικαταθλιπτικά και πράσινο

Διαβάζω από το ηλεκτρονικό ενημερωτικό της 16ης Απριλίου 2015 της ΕΕ "Science for Environment Policy": "Τα δέντρα στις αστικές περιοχές βελτιώνουν την ψυχική υγεία: Για καθένα πρόσθετο δέντρο σε κάθε χιλιόμετρο αστικού περιβάλλοντος, ένα άτομο στα χίλια γλυτώνει τη χορήγηση αντικαταθλιπτικών".

Τονίζει βέβαια η επιστημονική ομάδα ότι το αποτέλεσμα αυτό αφορά στατιστική έρευνα χωρίς τη δυνατότητα ακόμα επιστημονικής απόδειξης του μηχανισμού που συνδέει το δέντρο με την ψυχική υγεία. Όμως για ακόμα μία φορά τα νούμερα είναι αμείλικτα και η στατιστική δεν έχει συναισθηματικές ή γνωσιολογικές ανησυχίες. Πέραν πάσης αμφιβολίας υπάρχει σύνδεση. Το ότι δεν μπορούμε να καταλάβουμε το πώς, αυτό δεν αλλάζει το αποτέλεσμα. Ας μην ξεχνάμε ότι παρόμοιες στατιστικές από το 1940 συνέδεαν το τσιγάρο με δεκάδες θανατηφόρες ασθένειες και χρειάστηκε 50 περίπου χρόνια ερευνών για να βρούμε τον μηχανισμό σύνδεσης της ασθένειας με τις εκπομπές του τσιγάρου και να αποδείξουμε αυτό που ήδη ξέραμε!

Μπαίνει το καλοκαίρι και από το γραφείο μου βλέπω τη λεωφόρο Λάρνακος στην Αγλαντζιά. Ούτε φύλλο για δείγμα. Σκέφτομαι μετά όλες τις άλλες νέες λεωφόρους των περιχώρων της Λευκωσίας. Πλήρης απαγόρευση της φύτευσης επί των πεζοδρομίων! Δεν διαφωνεί κανείς ότι τα πεζοδρόμια σκοπό έχουν τη διευκόλυνση των πεζών. Ας σκεφτούμε όμως όλες τις άλλες χώρες τις οποίες θεωρούμε "πολιτισμένες και ιδιαίτερα ανεπτυγμένες": περπατάς στα πεζοδρόμιά τους μέσα σε ένα συνεχές πράσινο που δημιουργούν τα δέντρα στη σειρά και χαίρεσαι να τα βλέ-

πεις. Περιπατήστε το καλοκαίρι στους 40 βαθμούς Κελσίου σε μια από τις αστικές λεωφόρους χωρίς δέντρα και πείτε μου πόσο θα αντέξετε πριν βλαστημήσετε την ώρα και τη στιγμή που βγήκατε μέρα από το σπίτι σας. Μόνη εξαίρεση αποτελεί ο Δήμος Λευκωσίας, με τα δέντρα της λεωφόρου Στασίνου και της λεωφόρου Μακαρίου να ξαφνιάζουν και να σε κάνουν να διερωτάσαι ποιος σοφός δήμαρχος κάποτε κα-

τάφερε να κάνει μια τέτοια παρέμβαση και ανατροπή. Και μάλιστα με δέντρα κατάλληλα για σκιά. Ναι "λερώνουν" με τα φύλλα τους, ναι ενοχλούν κάποιους συμπολίτες μας που τους κόβουν το φως και τη θέα, ναι ενοχλούν τα καλώδια της ηλεκτρικής και του τηλεφώνου. Πρέπει να παραδεχτούμε ότι τα πιο πάνω είναι αυτά που εύκολα γίνονται αντιληπτά από τον καθένα από εμάς. Τι θα λέγατε όμως αν σας προ-

καλούσα λέγοντάς σας ότι αποδεδειγμένα η παρουσία των δένδρων βελτιώνει την κατάσταση της σωματικής και πνευματικής υγείας και ότι ιδιαίτερα σε κλίματα όπως το δικό μας θα έπρεπε διά νόμου κάθε διαθέσιμος χώρος των αστικών περιοχών να φυτεύεται με δέντρα; Δεν υπάρχει απλός τρόπος να περιγράψει κάποιος τους μηχανισμούς αλληλεπίδρασης των δέντρων με τις δεκάδες χιλιάδες αντιδράσεις του αν-

θρώπινου οργανισμού και εγκεφάλου. Αυτό θα πει πως δεν υπάρχουν; Ή πως πρέπει να αγνοηθούν; Ή η μη αποδοχή των πορισμάτων ειδικών επιστημόνων από τους υπεύθυνους σχεδιασμού των οδικών και άλλων πολεοδομικών αξόνων μπορεί να συγχωρεθεί λόγω άγνοιας-ξερολισμού;

Προφανώς και όχι. Έτσι όμως που είναι δομημένη-κατακερματισμένη και ασύνδετη η δημόσια διοίκηση, πώς να φέρεις σε συνεργασία τον εξειδικευμένο βιολόγο με τον πολεοδόμο, η ακόμα περισσότερο τις 15 ειδικότητες που χρειάζεται κάθε θέμα για να είναι ολοκληρωμένο μαζί.

Και έτσι πορευόμαστε με τον ίδιο ασύνδετο τρόπο που μάθαμε, που προβλέπουν τα σχέδια υπηρεσίας και που μας βολεύει για να μειώνει τον φόρτο εργασίας. Και όπου έμειναν κάποιες εστίες πρασίνου, όπως στην περίπτωση του δάσους της Αθαλάσσης και της "Παιδαγωγικής Ακαδημίας", προγραμματίζουμε την έλευση ακόμα μεγαλύτερων λεωφόρων που προφανώς και θα βοηθήσουν στην άμβλυση του κυκλοφοριακού προβλήματος, αλλά με τι κόστος; Κατακερματισμό του αστικού ιστού, ηχορύπανση, φωτορύπανση, αέρια ρύπανση, κοπή εκατοντάδων δέντρων, αποκοπή μεγάλου τμήματος του οικοσυστήματος της Αθαλάσσης κ.λπ. κ.λπ. Και γιατί; Για να υλοποιηθεί ένας πολεοδομικός σχεδιασμός 20ετίας και βάλε!

Από όλα όσα πάθαμε σε αυτή τη χώρα, αυτό που με εντυπωσιάζει περισσότερο είναι η απουσία μηχανισμών διόρθωσης. Δεν μαθαίνουμε από τα λάθη μας. Το σύστημα δεν αντιδρά από μόνο του σοβαρά ώστε να αποφύγει την επανάληψη της δημιουργίας των συνθηκών για επανεμφάνιση του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος. Και η ιστορία συνεχίζεται... Και το τσιμέντο θριαμβεύει!

ΖΩ! ...σε έναν τόπο που δεν θέλει να είναι αυθεντικός!

Το θέμα το έχω συζητήσει πολλές φορές από αυτή τη στήλη. Αλλά κάθε φορά που πάω στα χωριά μας, συγκλονίζομαι. Από την Πιτσιλιά μέχρι την Πάφο, με κονδύλια κρατικά και διαρθρωτικά, κατεδαφίζουμε τις πολυτιμες ξερολιθιές μας. Μια θλιβερή ομοιομορφία: παντού ίδια "τοιχούθκια" έχουν αντικαταστήσει μοναδικής αξίας και αισθητικής ξερολιθιές.

Τσιμέντο με επικάλυψη πέτρας, συριακής τεχνοτροπίας (αφού οι κτίστες είναι Σύροι ως επί το πλείστον) με πλαστικούς σωλήνες να προεξέχουν, για τη στράγγιση των ομβρίων (δείτε φωτογραφία)!

Παντού, σε όλη την Κύπρο αφήνονται οι δόμες να καταρρεύσουν και στη συνέχεια κατεδαφίζονται και φτιάχνονται τα "τοιχούθκια"! Δεν είναι κόλλημα δικό μου, όπως πολλοί διατείνονται: οι δόμες αποτελούν προστατευόμενο τοπίο σύμφωνα με τη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία.

Όλη η Μεσόγειος τις προστατεύει, τις συντηρεί, τις αναδεικνύει ως σημαντικό στοιχείο του τοπίου. Εμείς τις αντιμετωπίζουμε ως "ξημαρισιά" και "λιθοσωρούς".

Η αισθητική του μπετόν ακόμα θριαμβεύει στη νήσο. Και δεν φταίνε οι κοινότητες,

που κάνουν ό,τι νομίζουν καλύτερο για τον τόπο τους, αλλά τα τμήματα του Δημοσίου που προωθούν αυτές τις πολιτικές και τις χρηματοδοτούν.

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

...στο πολύτιμο αστικό πράσινο της Αγλαντζιάς

Εκεί που νομίσαμε ότι η τρελή αυτή ιστορία τέλειωσε, νά τα μας πάλι: επέκταση της λεωφόρου Ακαδημίας μέσα από τα Εθνικά Δασικά Πάρκα Ακαδημίας και Αθαλάσσης.

Σε πρώτη φάση μιλάνε για έναν δρόμο δύο λωρίδων. Και φυσικά σε λίγα χρόνια θα "μεγαλώσει" και θα γίνει τεσσάρων. Δύο ή τεσσάρων, σημασία έχει ότι τα αστικά μας πάρκα είναι πολύτιμα! Δεν είναι δυνατόν να υλοποιούνται σχεδιασμοί ξεπερασμένοι και ακατανόητοι. Ελπίζουμε ότι οι δημοτικοί μας άρχοντες θα λάβουν δράση και μέτρα. Ο κόσμος είναι αναστατωμένος. Όποιος έχει επισκεφτεί αυτό τον πνεύμονα φρικάρει και μόνο με την ιδέα αυτή.

Οι πόλεις του κόσμου προχωρούν στο να γίνουν εχθρικές για τα αυτοκίνητα και φιλικές για τους πολίτες! Στενεύουν οι δρόμοι, πεζοδρομούνται, φυτεύονται. Ξαναβαγνίζουν τα παιδιά στις γειτονιές, παίζουν μπάλα στους δρό-

μους. Ανθρώπινες πόλεις, αυτό είναι το σύγχρονο ζητούμενο. Εμείς στη νήσο ακόμα λεηλατούμε πάρκα, κυνηγάμε το πράσινο

να το εξαφανίσουμε. Έλεος για την αναχρονιστική πολεοδομική των μεγάλων δρόμων!

ΕΛ